

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเล่าเรื่องและการสื่อความหมายของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแส

ชื่อและนามสกุล

นายพรนิมิตร ธีราช

สาขาวิชา

นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร
2. รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทร์พรรค

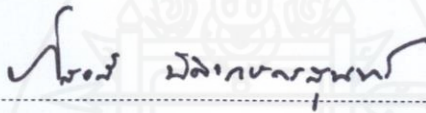
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

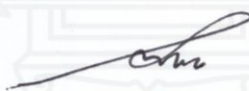
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมาน งามสนิท)

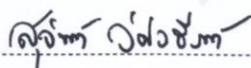
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทร์พรรค)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเล่าเรื่องและการสื่อความหมายของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแส

ผู้วิจัย นายพรนิมิตร ธีราช รหัสนักศึกษา 2561500402 **ปริญญา** นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัสวดี นิตินทรสุนทร (2) รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์

คะเชนทรพรรค์ **ปีการศึกษา** 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การเล่าเรื่องของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสรูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม 2) การสื่อความหมายของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสรูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสรูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรมกับสังคมไทย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ในส่วนของการศึกษาการเล่าเรื่องและการสื่อความหมายของภาพยนตร์ หน่วยวิเคราะห์ในงานวิจัย ได้แก่ ภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสรูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรมจำนวน 3 เรื่อง ในส่วนของการศึกษาความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแส จำนวน 5 คน โดยทั้ง 2 ส่วนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวิเคราะห์ภาพยนตร์ และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) การเล่าเรื่องของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสรูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม เป็นการเล่าเรื่องเพื่อ (1) สะท้อนภาพความเลวร้ายของสังคม และความเลวร้ายในจิตใจมนุษย์ (2) กระตุ้นเตือนให้ผู้ชมตระหนักถึงความเลวร้ายของสังคม และความเลวร้ายในจิตใจมนุษย์ (3) กระตุ้นเตือนให้ผู้ชมปกป้องตัวเองจากความเลวร้ายของสังคม และมนุษย์ 2) การสื่อความหมายของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสรูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม ประกอบด้วย การสื่อความหมายด้วยภาพ การสื่อความหมายด้วยเสียง โดยเป็นการสื่อทั้งความหมายตรง และความหมายแฝงในเชิงสัญลักษณ์วิทยา 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสเห็นว่าภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสเป็นภาพยนตร์ที่ผู้สร้างภาพยนตร์สร้างขึ้นมาเพื่อผู้ชมเฉพาะกลุ่มที่มีความชื่นชมภาพยนตร์นอกกระแสประเภทสยองขวัญ แต่ไม่เหมาะสมที่จะได้รับการเผยแพร่ในวงกว้างของสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมที่มีความเคร่งครัดทางศีลธรรมและจริยธรรม

คำสำคัญ การเล่าเรื่อง การสื่อความหมาย ภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแส

Thesis title: Narration and Meaning Conveyance of Indy Horror Movies
Researcher: Mr. Pornnimit Thiraj; **ID:** 2561500402;
Degree: Master of Communication Arts; **Thesis advisors:** (1) Dr. Passawalee Nittikasetsuntorn, Assistant Professor; (2) Paiboon Kachentaraphan, Associate Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The objectives of this research were to study 1) story telling in alternative horror films with content that challenges society or is at odds with conventional ethics; 2) the signification in those films; and 3) the opinions of alternative film critics about those films.

This was a qualitative research. For the study of story telling and signification in alternative horror films, the samples of analysis was 3 alternative horror films with content that challenges society or is at odds with conventional ethics. For the critique of those films, 5 experts were invited as key informants on indy horror films. Study samples for both parts were chosen through purposive sampling. The research tools were content analysis of the films and in-depth interviews. Data were analyzed through descriptive analysis.

The results showed that 1) the narratives of the sample films aimed to (a) reflect the evils in society and in the human mind; (b) warning viewers about the evils in society and the human mind; and (c) stimulating the viewers to protect themselves against the evils of society and mankind; 2) signification in the sample films was conveyed visually through images and sounds. It included both direct conveyance of meanings and indirect conveyance through implication or semiotics; 3) the experts expressed their opinions that alternative horror films were created for a niche audience who appreciate alternative horror films, but they are not appropriate for distribution to a wider audience because Thai society is conservative and morally strict.

Keywords: Narration, Meaning Conveyance, Indy Horror Movies

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยช่วยเหลือดูแลและให้คำปรึกษาตั้งแต่ขั้นตอนการเริ่มต้นทำวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี ขอขอบคุณทุก คำสั่งสอน ทุกคำคำเหน็ดเหนื่อย และทุกคำแนะนำและแนวทางต่างๆ ที่ท่านอาจารย์ได้มอบให้ คำพูด เหล่านี้ล้วนเป็นแนวทางที่ดีและเป็นแรงผลักดันที่ดีให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในทางวิชาการและความรู้ในการใช้ชีวิต ซึ่งผู้วิจัยจะนำ วิชาความรู้เหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมให้มากที่สุด

ขอขอบคุณบุคคลทุกท่านและภาพยนตร์ทุกเรื่องที่ถูกอ้างอิงถึงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการ ผู้สร้างภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสทุกท่าน รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างนัก วิจัยภาพยนตร์อิสระทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยชิ้น นี้

ขอขอบคุณเพื่อน มสธ. รุ่น 10 ทุกท่านสำหรับมิตรภาพที่ดีตลอดหลักสูตรการเรียนการ สอน ขอขอบคุณเพื่อน บ.พ. รุ่น 90 ทุกท่านที่ยังดูแลช่วยเหลือกันมาอย่างดีจนถึงทุกวันนี้ ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ กยศ. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์สำหรับการทำงานและการเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดีเสมอมา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณคุณแม่บุญสวัสดิ์ ชีราช ครอบครัวชีราชและครอบครัว วงศ์นิมิตรทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือดูแลผู้วิจัยอย่างดีมาโดยตลอด

พรนิมิตร ชีราช

สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
ประเด็นปัญหาการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	16
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	17
แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์	17
ทฤษฎีการผลิตภาพยนตร์ (Film Production Theory)	23
แนวคิดกระบวนการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ (Film Narration)	26
แนวคิดการสื่อความหมายในภาพยนตร์	29
แนวคิดการสื่อความหมายด้วยทฤษฎีสัญญะวิทยา (Semiotics)	35
ทฤษฎีการประกอบสร้างความจริงทางสังคม (Construction of Social Reality)	40
กฎหมายเกี่ยวกับการจัดประเภทภาพยนตร์และข้อกำหนดของภาพยนตร์ ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ระเบียบวิธีที่ใช้ในการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสัมภาษณ์เชิงลึก.....	63
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ผลการวิเคราะห์การเล่าเรื่องของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแส	
รูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม.....	66
ผลการวิเคราะห์การสื่อความหมายของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแส	
รูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม.....	110
ผลการวิเคราะห์ทฤษฎีการประกอบสร้างความจริงทางสังคมของภาพยนตร์	
สยองขวัญนอกกระแสรูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม.....	148
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับภาพยนตร์สยองขวัญ	
นอกกระแสรูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม.....	152
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	159
สรุปการวิจัย.....	159
อภิปรายผล.....	171
ข้อเสนอแนะ.....	175
บรรณานุกรม.....	176
ภาคผนวก.....	180
ก ตารางแสดงแบบวิเคราะห์การเล่าเรื่องของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแส.....	181
ข ตารางแสดงแบบวิเคราะห์การสื่อความหมายของภาพยนตร์สยองขวัญ	
นอกกระแส.....	183
ประวัติผู้วิจัย.....	185

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงรายชื่อภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแสที่จะทำการศึกษา.....	57
ตารางที่ 3.2 แสดงแบบวิเคราะห์การเล่าเรื่องของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแส.....	61
ตารางที่ 3.3 แสดงแบบวิเคราะห์การสื่อความหมายของภาพยนตร์สยองขวัญ นอกกระแส.....	63
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์การเล่าเรื่องของภาพยนตร์สยองขวัญนอกกระแส รูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม.....	99
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์การสื่อความหมายของภาพยนตร์สยองขวัญ นอกกระแสรูปแบบเนื้อหาทำทาสังคมและขัดแย้งกับหลักจริยธรรม.....	137

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
ภาพที่ 4.1 ภาพยนตร์เรื่อง Visitor Q (2001).....	66
ภาพที่ 4.2 ชายลึกลับ Q กำลังจะใช้ก้อนหินฟาดตัวละครพ่อ.....	68
ภาพที่ 4.3 ผู้มาเยือน Q เข้ามาอยู่ร่วมที่บ้านกับทุกคน.....	69
ภาพที่ 4.4 ภาพยนตร์เรื่อง Baise Moi (2000).....	76
ภาพที่ 4.5 ตัวละครมานู (ชาย) ตัวละครนาดิน (ขวา).....	78
ภาพที่ 4.6 มานูและนาดินมาผู้คนที่อยู่ในคลับ.....	80
ภาพที่ 4.7 นาดินพยายามจะฆ่าตัวตาย.....	81
ภาพที่ 4.8 ตัวละครนาดินถือปืนเล่นในห้องน้ำ.....	86
ภาพที่ 4.9 ภาพยนตร์เรื่อง A Clockwork Orange (1971).....	87
ภาพที่ 4.10 ตัวละครอเล็กซ์และเพื่อนๆ (จากซ้าย ฟิท ดิม อเล็กซ์ จอร์จี).....	89
ภาพที่ 4.11 ในการบำบัดอเล็กซ์โดนเครื่องมือถ่างลูกตาเพื่อดูภาพยนตร์ที่มีความรุนแรง.....	91
ภาพที่ 4.12 ภาพยนตร์เรื่อง Visitor Q (2001).....	110
ภาพที่ 4.13 ภาพยนตร์เรื่อง Baise Moi (2000).....	119
ภาพที่ 4.14 ตัวละครนาดินเล่นปืนด้วยความรู้สึกหลงใหล.....	126
ภาพที่ 4.15 ภาพยนตร์เรื่อง A Clockwork Orange (1971).....	127
ภาพที่ 4.16 การถ่ายภาพระยะใกล้ (Close-up Shot) เพื่อให้ผู้ชมรับรู้อารมณ์ของตัวละคร.....	129
ภาพที่ 4.17 อุปกรณ์ประกอบฉากที่มีลักษณะเป็นสัญลักษณ์ทางเพศ.....	135